

**Dissertatio medico-physiologica, de regia mentis in corporis sui machina
sede / [Wilhelm Teuto].**

Contributors

Teuto, Wilhelm.
Winther, J. G.
Universität Rinteln.

Publication/Creation

Rinteln : G.C. Wächter, 1682.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/qgwwszdc>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISSERTATIO

Medico-Physiologica,

DE

REGIA MENTIS
IN CORPORIS SUI MA-
CHINA SEDE,

Quam

Divinâ favente gratiâ

In Inclytâ Academiâ Hasso-Schaumburgica

PRÆSIDE

JOHANNÉ GERHARDO

Wincher /

Medicinæ Doctore, Ejusdemque & Physices
Professore ordinario, Facultatis Medicæ

p. t. DECANO,

Publicæ Eruditorum disquisitioni subjicit.

WILHELM TEUTO

Lunaburgo-Nienburgensis,

A. & R.

IN AUDITORIO MAJORI

Ad diem 20. Octobris, h. s.

RINTHELII, Literis God. Casp. Wächters / A. T. An. 1682.

SERENISSIMO, CLEMEN-
TISSIMO PRINCIPI,

AC

DOMINO,
DN. ERNESTO

Duci Saxoniae, Juliae, Cliviae, ac Mon-
tium, Landgravio Thuringiae, Marchioni Mis-
niae, Principi Hennebergiae, Comiti in Mar-
cka & Ravensburg, Dynastae in Ravens-
stein &c. &c. &c.

NEC NON

ILLUSTRISSIMO, GENEROSISSIMO,
AC EXCELLENTISSIMO,

DOMINO,

DN. GEORGIO
FRIDERICO,

Comiti de Waldeck, Pymont & Culenburg, Li-
bero Baroni in Palant, Wittemwerth, Ordinis Jo-
hannitici Seniori, Commendatori in Lagaw, ac
Tracteti ad Mosam apud Fiederatos Bel-
gas Gubernatori &c. &c.

DOMINIS SUIS CLEMENTISSIMIS.

*Dissertationem hanc, velut monumentum & pignus obsequii, ab
sui, suorumque studiorum recommendationem demississime
offert, dicat, dedicat.*

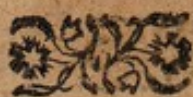
Obsequentissimus & subjectissimus

WILHELMUS TEUTO:

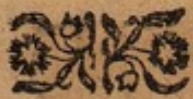

Præloquium.

NUllius ferè Quæstionis decisio nunquam non magis anxios atque sollicitos habuit Medicos pariter & Philosophos, quàm illius, quæ est de Regia mentis in corporis sui machina Sede, quod tot acres Eorum hac super re nos docent controversiæ, quas pro inexplicabilibus habuisse videtur Seneca. Nat. Quæst. 7. cap. 24. sic differens: Habere nos animum, cujus imperio & impellimur & revocamur, fatebuntur omnes: quid tamen sit animus ille Rector Dominusque nostri, non magis tibi quispiam expediet, quam UBI sit? Et paulò post: Adeò non potest animo liquere de cæteris rebus, ut adhuc ipse se quærat. Cum tamen nihil menti magis notum atque certum, nihil magis proprium, nihil magis domesticum sit, ac ipsamet sibi, quippe quæ expressissimos essentia sua & attributorum characteres per cogitationem in se reflexam in singula intueri potest & legere momenta. Quod tamen

non mirabimur, si attendamus, humanae mentis
 propter arctissimam sui cum corpore conjunctionem
 & quasi permixtionem, adeò deplorandam esse con-
 ditionem, ut à prima etate ad illas confusas atque
 obscuras rerum materialium extra se à corpore per
 sensus (infidos illos ministros & deceptores) sibi
 oblatas ideas nimis intenta, in consideratione sui i-
 psius aliorumque objectorum immaterialium, quae
 non nisi puro attinguntur intellectu, aut mirum in-
 modum languescat, aut capitalibus onerata & oc-
 caecata praesudiciis in naturae suae penetralia descen-
 dens, nunquam, nisi singularis accesserit cultura, re-
 ctum de se iudicium ferre queat: Quandoquidem
 mentem ab infantia ita peregrinatam, tandem sibi
 ipsi extraneam & hospitem fieri necesse erat. Hinc
 illa lachrymae. Hinc tor acres & nunquam con-
 viliabiles Auctorum discordiae. Hinc adeò parum
 in mentis cognitione tam necessaria per tot retrò secul-
 la profectum est. Unde fateri quidem cogor, me ne-
 gotium arduum & difficultatibus plenum aggredi,
 interim tamen de prospero successu non desperabo,
 sed per Dei gratiam me eluctaturum & clarè Re-
 gium MENTIS solium inspecturum confido,
 quando in lumine Adytorum ejus omnia praesudi-
 ciorum

ciorum vela deposuero. Tu verò B. L. quæ de ardua hac materia rudi Minerva hâc vice propositurus sum, æqui bonique consule; Siquidem in magnis tantùm voluisse sat est.

I.

Non incongruè insignis ille per ignem Philosophus & Adeptorum Princeps Helmontius tractat. Venat. Scient. n. 36. hominem definit. *Creaturam viventem in corpore*, & n. 64. *Spiritus conereturum*, à potiori parte desumens denominationem & à famosiori significato essentialem determinationem. Etenim Sapientissimus Plastes in primitiva rerum creatione, duo simplicia illa rerum genera, à se sexto die producta, *mentem volo & corpus humanum* seorsim existere noluit, sed ex iis, licet plus quàm realiter distinctis, arctissimo foedere junctis tertium genus compositum, *Hominem* dico, magnum illud in natura miraculum, per libertimam suam & infinitam potentiam prodire jussit.

I I.

Quæ veritas toties mihi clarissimè innotescit, quoties mentis aciem in me converto, & cogitatione meditabundâ naturam meam perlustro: ex quo mentem meam statim tam clara existentia sui ipsius idea vel tacitè subit, ut nullius rei certiolem ac distinctio-

rem conscientiam habere tunc queam, quàm me existere substantiam intelligentem, & omnis corporeæ molis expertem, h. e. mentem; quippe impossibile erit, me, quo momento mentales exerceo actus, meditor, intelligo, &c. non existere mentem.

I I I.

Nec minùs claram corporis mei ideam inde acquiro: Dum enim hæc meditor, variis aliis me affici ideis experior; ideis diversorum affectuum & sensuum, modò lætis cogitationibus pascor, sed vanis, mox enim præ tristitia & animi dolore prorsus diffluo; dum hæc scribo, lego, diversorum colorum & picturarum imagines sese mihi repræsentant; nunc caloris, nunc frigoris, nunc aliorum motuum ideas penes me deprehendo, quas tamen omnes non à me ipso, quatenus sum mens proficisci certò certius novi: Sæpe enim abesse illas, sæpè rursus adesse, existentia mei ubique salvâ, percipio; omne voluntatis meæ imperium excutiunt, voluptas me volentem non titillat, nec dolor nolentem deserit, melancholia invitum sæpissimè excruciat. Ab aliis igitur objectis à mente diversissimis mihi offerantur, oportet. Unde firmiter concludo, me non solum existere mentem, sed præter me alias res extensas, omnem cogitandi actum excludentes, proindeque longè à me differentes, istarum Idearum causas.

I V.

Cumque inter ideas illas adventitias maximè notabilem deprehendam diversitatem, in eo consistentem, quòd aliæ objecta à me remota, à quibus

non

non nisi *mediate* me affici intelligo; alia verò ob-
jectum mihi valdè propinquum & intimè præfens
offerant, quod inter & mentem meam actionis & pas-
sionis relationem intercedere mihi conscius sum, ma-
nifestè colligo, præter illas res extensas in genere, quan-
dam specialem, mihi que magis familiarem & artifi-
simo cognationis foedere junctam existere, quam pro-
inde corpus meum appello. Unde tria hominis es-
sentialiam constituere cognosco: *Mentem* videlicet, *Cor-
pus organicum* & *utriusque unionem*; quorum naturam
paulò penitiùs pro negotii præsentis exigentia, mihi
expendendam esse judico.

V.

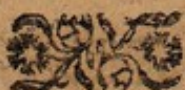
Mentis essentialiam in actuali cogitatione consiste-
re, inde mihi persuasum habeo, quòd omnes mentis
functiones cum actuali cogitatione converti, eamque
necessariò involvere percipiam: Mens enim sive in-
telligat, imaginetur, reminiscatur, &c. *cogitat*, sive
judicet, affirmet, neget, velit, nolit, numeret, dubitet &c.
cogitat; Non vice versâ. Hinc cogitationem actu-
alem essentialè & radicale mentis attributum, omni-
umque functionum ejus principium & fundamentum
esse conficitur, quo posito, poni, & sublato, tolli ipsam
mentis naturam necesse est. Cogitationem actualem di-
co, non *particularem* & *objectivè* sumtam, qua sine mentis
natura quandoque salva est, & manet, sed *in genere* &
subjectivè acceptam, quæ à mente salva ipsius existentiâ,
divelli nunquam potest.

VI.

A qua veritate me non dimovebit opinio illo-

A 3

SUM,

rum, qui in cogitandi potentia mentis naturam ponunt, eamque cum Philosopho gentili *per actum primam corporis naturalis potentiam vitam habentis* definiunt; *per actum primum intelligentes* vim seu facultatem omnes vitæ actiones obeundi: missâ enim hîc vocis *ἀτελέχεια*, quæ in originali textu habetur, obscuritate, de qua vid. Sennert. natur. Scient. libr. 1. Cap. 9. missô etiam hîc, quòd plurimas functiones vitales in homine ab anima accersere non opus habeamus; dico saltem illos, qui nudam cogitandi potentiam mentis naturam absolvere putant, eo momento, quo omnem actualem cogitationem à mente præscindunt, nihil planè concipere, aut confusum saltem substantiæ in genere conceptum sibi formare, sicque mentis naturam & existentiam prorsus evertere, utpote quæ absque omni cogitandi actu vel ullo momento clarè distinctèque concipi nequit. Accedit, quòd eo momento, quo omni actuali cogitatione mentem privant, nihil in ea relinquunt positivi & absoluti: potentia enim cogitandi, seu *ἴσθι* posse cogitare, cùm suspensionem actionis & relationem ad agendum notet, negativum tantùm quid est & relativum, positivum requirens fundamentum, cujus, sublato omni cogitationis actu, in mente clarum distinctumque conceptum amplius habere non possunt. Sed hæc latius deducta vide a. apud Claubergium de cognitione Dei & Nostri exercit. §3. & celeberrimum Burmannum in doctissima de peccato infantum actuali in utero dissertatione.

V I I.

Contra nostram de mentis essentia sententiam
statuit

Statuit etiam Hobbes, qui in se ipso expertus, caput à cogitationibus profundis, & seriis studiis incalescere, cerebri spirituumque animalium particulas concuti, totumque corpus defatigari, in hanc heterodoxam incidit opinionem, cogitationem nihil esse præter motum corporeum, seu unarum particularum materię in alias reactionem, aut saltem hujus reactionis debitam continuationem, & ex motus particularum diversitate illam cogitationum varietatem oriri: sicque omnem cogitationem monstruosum solius materię & motus phænomenon facit. Quę opinio, ut fateor, facile assertam mentis essentiam everteret, si præter extensam nulla immaterialis ad hominem constituendum concurreret substantia, quę Hobbesii est hypothesis: Verum enim verò, quia hujus suppositi absurditas ex eo patet, quòd 1. notitia existentię nostrę, quatenus sumus mens, nobis prior, certior & evidentior sit, quàm corporis nobis conjuncti. 2. Cogitationem sine extensione, mentem nostram seorsim à corpore existere posse, proindeque illam esse actum à materia & motu toto cælo differentem, clarè distinctèque cognoscamus. 3. Omnia illa suprà notata meditationem intensiorem comitantia phænomena, videlicet incalescentia capitis, defatigatio aliique corporis motus, quorum ideam mens ex arctissimæ sui cum corpore unionis lege habet, ad mentis naturam neutiquam pertineant; Confer suprà thesin 3. argumentationis Hobbesianę fumus spontè evanescit.

V I I I.

Quia verò cogitationes mentis humanę in hoc
dis

differunt, quod alix sint Ideæ in mente receptæ & ab ideato extrinseco quasi depictæ & representatæ, quas vi unionis illa necessariò intuetur & cognoscit, adeoque actus mentis imperati; alix verò proximè à mente ceu causa emanent, sintque actus liberi, elicitî & imperantes; duas in mente facultates principes, seu cogitandi modos generales, ad quos omnes functiones ejus particulares referri possunt, cum Philosopho Christiano *pr. part. 1. art. 32.* notare hîc juvabit, *perceptionem sc intellectus & determinationem voluntatis*; Illam ob rationem antè datam mentis passionem, Hanc verò actionem vocamus; unde Illa satis accommodatè à Clarissimo de la Forge, porta, quâ variis objectorum externorum Ideis in mentem patet introitus; Hæc verò eadem porta dicitur, quâ diversis actibus liberrimis ex illa datur exitus. Hæc de mente.

I X.

Corporis humani naturam in hoc consistere assero, quòd sit machina ex multis organis constructa. Sicut enim omnia quæ ad mentem pertinent cogitationem, cogitationisque illius varias modificationes esse cognovi, ita corporis humani conceptum nihil nisi extensionem, variasque extensionis illius modificationes ingredi, id accuratè inspiciens deprehendo: Quicquid enim in illo offendo, sunt partes numerò ferè indefinitæ, duræ, molles, solidæ, fluidæ, totidem organa quoad magnitudinem, figuram, posituram & connexionem tam conformiter disposita, & ad functiones seu motus edendos tam dispositè conforma-

ta, ut hanc faberrimam corporis humani organisationem attentius considerans, dubitare amplius non audeam, illud tale esse automaton manibus Dei Creatoris mirabiliter fabri factum, quale nobis Dn. des Carres & de la Forge in *Tract. de homine* depinxerunt graphicè.

X.

Præprimis, quia multifarias illas corporis functiones non ab alio, quàm mechanico principio, legitima viz. connexorum organorum conformatione suspendi, quibus producendis singula seorsim non sufficerent, notissimum est: Sibi ipsi enim ignotus & hospes sit, oportet, qui non perspiciat, semper unius partis motum ab alterius connexæ motu, v. c. ossium motum à musculorum, horum à nervorum spirituum animalium & cerebri, horum à sanguinis, hujus à cordis, cordis verò vicissim à sanguinis in corde effervescentis motu, & sic porro dependere. Quin imò, cum sanguinis, per arterias & venas motum circularem, spirituumque animalium per nervos impetum, indeque varios illos membrorum impulsus ita seriò expendo, corpus humanum in specie machinam *hydraulico pneumaticam*, quæ functiones suas partim à sanguinis flumine, partim à spirituum flatu impulsa edat, cum D. Schwelungio Jurium & Phys. Profess. in Illustri Bremensium Gymnasio celeberr. *disser. de admiranda hominis microcosmi fabrica* pronuntiare nullus dubito; nullamque inter hanc naturalem & analogam aliam arte factam machinam esse differentiam, quàm quòd hujus operationes peragantur instru-

mentis adeò magnis, ut sensu facilè percipi queant; illius verò effectus ferè semper dependeant ab aliquibus organis adeò minutis, ut omnem sensus aciem effugiant, ex Nob. Philosophi Pr. Phil. P. 4. art. 203. mihi persuasum habeo.

X I.

Prout verò in mente duas cogitationum species, activas & passivas, thes. 8.prehendimus, ita etiam in corpore humano varii illi ad infrà explicandam unionem hinc notandi veniunt motus. Siquidem non quodvis corpus mentis aptum domicilium esse potest, non otiosum & iners, sed cujus partes variis inter se motibus cientur, seu vivum. Ubi tamen hoc obiter moneo, ne putemus mentem esse causam harum in corpore functionum primam; Illa enim, si motum ut modum merè corporeum, nec *formaliter*, nec *virtualiter* vel *eminenter* possidet, sed tantùm determinando spirituum animalium fluxum modo thes. 14. explicando, corpus suum regit, grande esset præjudicium, putare animam esse causam physicam omnis motus vitæve corporis sui.

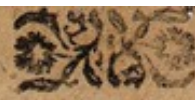
X I I.

Ad quod præjudicium præcavendum, differentiam inter mentem & corpus, ac utriusque accidentia seu modos probè hinc notari velim. Si enim cogitatio, quæ illius essentiam constituit, omnem excludit extensionem, & extensio, quæ hujus absolvit naturam vicissim omnem respuit cogitationem, manifestum est, mentem à corpore, nec non utriusque attributa & modos à se invicem, toto cælo differre, nec quicquam præter solum existere commune habere.

X I I I.

Hæ ergò sunt partes hominis, mens & corpus organicum. Verùm enim verò quia hæ partes non nisi unitæ hominem constituunt, hîc loci etiam de earum unione pauca prælibare expediet. Quantumvis autem mens & corpus non nisi in solo generalissimo entis conceptu conveniant, ideoque nec modum unionis duorum corporum, nec duarum mentium, nec alium similem admittant, dati tamen in illis arctissimæ conjunctionis fundamentum deprehendo, quando suprâ notatos duos generales cogitandi modos, perceptiones videlicet intellectus, seu mentis passiones, & determinationes voluntatis seu ejus actiones; Similiter varios in corporis machina observatos motus, quos pro diversa ad mentem schesi, illius vel actiones vel passiones rectè insigniri mox patebit, in memoriam hîc mihi revoco. Unde rationem unionis illius formalem in mutuo actionum & passionum mentem inter & suum corpus commercio sive dependentia à se invicem positam esse judico: Facta igitur est unio illa secundum actiones & passiones mutuas, ita, ut vi liberrimæ voluntatis divinæ certi corporis motus comitentur certa mentis imperia, & vicissim certæ mentis perceptiones à certis corporis sui motibus occasionaliter excitentur. Agit enim mens in corpus suum, definitos motus ei imperando, & vicissim hoc in illam, motuum ideas representando, sicque percipiendi occasionem illi offerendo: patitur contra corpus à mente, motus ab ea imperatos reci-

piendo & exsequendo: patitur vicissim hæc ab illo, occasionem recipiendo illis motuum corporis ideis convenienter sed confusè percipiendi.

X I V.

Quæ evidentiora nobis evadent, si ex thes. XI. recolamus, mentem spirituum animalium fluxum non producendo, sed tantum versus certas partes determinando, corpus suum regere: Quippe spiritus ex primo movente seu communi sensorio scaturientes & in motu jam constitutos per solam illius inclinationem pro arbitrio suo dirigit, haud secus ac aquæ ex tubo erumpentis fluxus variâ tubi inclinatione ad diversas mundi determinatur plagas: Prout eques equi cursum non producit, sed tantum dirigit, sic mentem motuum corporis causam non physicam, sed moralem saltem esse concipiendum est, Vid. Mart. Sylvani Phys. Spec. 2. part. post. cap. 5. n. 78. Cave tamen putes, si non motus, saltem determinationis motus naturalem causam esse mentem, sicut corpus obvium determinationis pilæ causa physica dicitur. Siquidem nulla juxta thes. 12. inter mentem & corpus attributorum & modorum, nisi solius existentiae, datur communio, nullus hic contactus physicus, secundum vulgare: *Tangere vel tangi nisi corpus, nulla potest res.* Unde quoque notanter scripsi, corpus motibus suis *occasionem* percipiendi tantum offerre menti, ne quis in hunc incidat errorem, motus illos perceptionum causam efficientem esse, cum saltem velut signa mentem certarum cogitationum ex instituto liberrimo voluntatis divinæ admoneant,

X V.

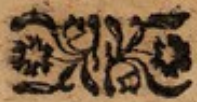
Quæris verò, quæ ergò sit determinationis illius ratio? & præstare hîc suam doctè profiteri ignorantiam, quàm vano in Dei arcana provolare ausu: Abyssus sapientiæ & potentiæ Dei hîc est, in quam cum periculo ineluctabili se demittere, inexpiabilis esset temeritas. Eâ tamen propter ipsa non neganda est unio, quippe res ipsa sæpè patet, cùm modus rei nos profundè latet. Sic ego homo opus Dei sum, scio opus illud esse, & modum tamen, quo Is me hominem fecerit, me cum corpore hoc colligaverit, ut & in illud agam, & ab illo patiar, eo modo, quo id jam paulò suprâ declaratum est, non intelligo, sed tantùm intelligo, me illum intelligere nunquam posse. Ineptissimus igitur essem, si quia modus hujus unionis mihi ignotus est, ipsam unionem inficiari vellem, similiter facerem, ac si quis negaret ferrum ad magnetem accedere, quia modum nescit quo accedit, ut scitè disserit Celeberr. Geuling. in *Frâſy. 2. 2. 29.* Et inde est, quòd quisque Philosophorum acutissimorum unionis illius modum tantùm admirabilem & ineffabilem esse, nullamque rem in tota rerum serie infinitam Dei Creatoris sapientiam, potentiam & libertatem clariùs demonstrare fateantur, ac ipsam hanc mentis & corporis unionem. Vid. præter modò citat. Autor. de la Forge *Tract. de mente humana cap. 13.*

X V I.

Hæc de mente, corpore ac utriusque unione præcognita ad Regium mentis solium facem nobis

præferunt, simulque præjudiciorum avia quædam in
 via declinanda præmonstrant. Quorum primus est
 illud vulgi opinantis mentem in corpore velut in ve-
 ro loco vel ubi esse: Cujus præjudicii originem hanc
 esse existimo, quòd in spiritus v, c. mentis conside-
 ratione ad cogitationem non attendendo, perversam
 flatus, vel aëris, vel tenuissimi halitus ideam sibi for-
 ment: Hinc in supremo mortis articulo quodam
 versante, fenestrarum valvas, ridiculo sanè specta-
 culo, curiosè aperiri observes, ne fortè animula è
 cadavere cedens, ab exitu ultra modum impediatur, aut
 in vitreum orbem impetum faciendo, fenestram per-
 rumpat. Quinimò vulgus hominum animæ tribuens ve-
 rum ubi, ex substantia cogitante extensam, aut sal-
 tem monstruosam rerum maximè differentium facit
 confusionem: Locus enim, si pro *interno & spatio*
 sumatur, cum nihil aliud dicat quàm extensionem in
 longum, latum & profundum, ipsissimum est cor-
 pus; sin verò pro *externo*, qui certam duntaxat cor-
 poris unius inter alia magnitudinem, figuram & si-
 tum designat, modum soli corpori competentem
 cum cogitatione absurdè confundit. Hinc colli-
 go, illud axioma: *Omne quod est, alicubi est*, ad so-
 las res extensas restringendum esse. Reberat verò
 quispiam, an ergò mens nullibi sit? & cum Cl.
 Glauberg. si nullibi esse opponatur *spatio*, & certam
 longitudinem, latitudinem & profunditatem in
 ordine ad alia corpora non habere notet, mentem
 nullibi esse; Sin verò opponatur *existentia*, & dicat
 planè non esse, ex vulgi opinione, eam alicubi esse,
 dicendum.

XVII.

Secundum præjudicium est Scholasticorum, qui studio omnium rerum naturalem indagandi præsentiam, triplicem adessendi modum excogitarunt, 1. *repletivum*, quem soli Deo, quia omnia in omnibus essentiâ suâ replet, vindicant; 2. *circumscriptivum*, quem solis rebus extensis, limitibus essentiæ suæ inclusis, tribuunt. Cumque neutrum horum ad mentem creaturam quadrare viderent, 3. *definitivum* commenti sunt angelis & animæ rationali dicatum, quò res dicitur *esse tota in toto spatio, ut tota etiam sit in qualibet spatii parte*: Itaque totum corpus animæ sedem constituunt sic, ut illa tota sit in toto corpore, & tota etiam in qualibet corporis parte: Quâ loquendi formulâ hoc exprimere intendunt, animam esse alicubi v. c. in toto corpore, non per formalem extensionem, non secundum partes; Et hoc modo verum mentis threnum invenisse sibi videntur. Verùm enim verò, ut taceam nunc, phrasi istâ nihil explicari, quippe quæ negativè tantum animæ præsentiam exprimit, dicendo, quomodo non sit præsens corpori; dico saltem, illâ obscurum magis obscurari: Quis enim ideam totius de mente, substantiâ immateriali, inextensâ, indivisibili &c. sibi formare poterit unquam, exclusâ ideâ partium & omnis extensionis. Et quis, quæso, præsentia modus angelis competeat, cum nullum adhuc spatium existeret? Illos enim ante visibilis mundi productionem à Deo creatos esse, rectè colligunt saniores Theologi ex Gen. c. 1. & Job. c. 38. v. 7. Et positò, Deum per suam omnipotentiam, omnia spatia rursus

annihilare, ubi quæso, & quo modo tunc mens præsens foret? Clarè enim distinctèque ex supra dictis percipimus, mentem nostram existere absque ullo spatio posse. Dicitis fortè in spatiis imaginariis *definitivè* tunc præsens erit: Sed crede mihi, sublatò omni spatio, nec spacia, quæ dicitis imaginaria, amplius futura, imò solutò tandem mentis & corporis tui vinculo, omnia spacia imaginaria cerebro tuo jam præsentia peritura esse, realibus saltem superfuturis. Hujus igitur præjudicii fons est, quod distinctissimum idearum faciant confusionem coëxistentiæ & operationis videl. ac coëxtensionis, mentisque essentiam per totum corpus, etsi non formaliter, saltem virtualiter diffusam concipiant, contra assertam th. 12. mentis à corpore differentiam.

X V I I I.

Sed objici hîc mihi video 1. menti sedem adæquatam assignari non posse, si præsentia definitiva illi à Scholasticis attributa negetur. 2. Mentem functionibus suis totum corpus informare; quod omnium membrorum animatum vigorem, viresque non nisi ab anima derivatas demonstrare ajunt, in omnibus corporis partibus diversa obire munia; sublatâ verò illâ, omnes operationes ipsamque vitam è vestigio cessare. Ad quas instantias respondeo, & quidem ad 1. manifestam in ea supponi coëxtensionem mentis ad corpus; nec tam ridiculum fore illum, qui quantitatem lactis, alteriusve liquoris ad mensuram ulnæ explorare institueret, quàm qui mentem corpori adæquare intenderet, cum Corn. ab Hogelande

Exercit. miscell. de conjunct. ment. & corporis, n. 36, affirmare non erubescō. Ad 2. dico grande esse præjudicium, supra thes. II. & 14. jam notatum, putare mentem esse omnium in corpore functionum vigorisque causam: Ecquis enim sibi persuadeat, illas ab anima dependere operationes, quarum ipsa sibi nunquam est conscia, quæque ipsius arbitrio neque stant, neque cadunt. Unde has duas tibi ex Cl. Geuling. supra cit. Tr. ad averruncandum hunc errorem commendo, regulas: 1. Quod nescis, quo modo fiat, id ne te facere dicas. 2. Quod alterius arbitrio definitum est, in id nihil tibi juris esse scias. Nec juvat instantia illa, quòd mente sublatâ motus vigorque omnis in corpore cesset: Æquè magnum enim fovet errorem, cujus fontem Magnus ille des Cartes de pass. anima, part. 1. art. 5. his egregiè detexit verbis: Is verò sc. error, in eo consistit, quòd cum omnia cadavera motus ac proinde caloris conspiciantur expertia, creditum sit, absentiam animæ esse causam cessationis illius motus & caloris. Et sic immeritò persuasere sibi homines nostrum calorem naturalem, & omnes motus nostrorum corporum, pendere ab anima; cum è contrario cogitandum potius fuisset, animam, cum morimur, non discedere, nisi quia ille calor cessat, & organa, quæ inserviunt motibus corporis, corrumpuntur. Mortem enim corporis à sola aliqua partis principis divisione, aut figuræ mutatione pendere, probat idem Philosophus in Resp. ad sec. Obj. n. 7.

X I X.

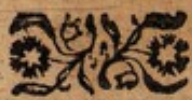
Alius ergò præsentia mentis in corpore nobis

C

in.

inveniendus, & ex ipsa illius essentia eruendus est
 modus; qualis enim rerum est essentia, talis & præ-
 sentia: Siquidem per essentiam & existentiam unum-
 quodque præsens esse dicitur. Mentis autem es-
 sentia & existentia, ut antè probatum, est cogitatio,
 ergò etiam per cogitationem corpori suo præsens e-
 rit. Nec diversus ab hoc rebus immaterialibus in
 genere præsentia modus attribui potest, utpote qua-
 rum *esse* in eo consistit, quòd sint *actus*, ita ut nun-
 quam *in potentia* esse concipi possint, per rationes
 th. 6. datas, proindeque dicuntur ibi esse, ubi effi-
 caciter operantur; Cùm extra operationem, nul-
 lam aliam relationem ad spatium aut corpus habere
 queant: Quæ propterea rerum cogitantium in or-
 dine ad locum præsentia denominatio extrinseca tan-
 tùm est, orta ex earum operatione in certo ubi: Sic
 DEUS, cùm sit actus purissimus, independens
 & perfectissimus, efficacissimâ in rebus omni-
 bus operatione ubique vel omnipræsens esse intelli-
 gitur, vid. Burman. *Oecon. Fæd. D. Tom. 1. Lib. 1. c.*
26. §. 11. 12. Sic quoque Angelus in castris Regis
 Assyriorum 2. Reg. c. 19, per operationem præsens
 fuisse concipitur. Sic igitur & mens nostra corpori
 suo non nisi per operationem, cogitationem puta,
 præsens esse poterit. Cùm verò illa in statu conjun-
 ctionis præprimis, sit actus valde impurus, & à cor-
 pore suo magnam partem in operando dependens,
 quippe cujus cogitationes partim actiones, partim
 verò passionibus sunt, vid. th. 8. manifestum est, illam
 corpori non secus, quàm per *actionem & passionem*
 præ-

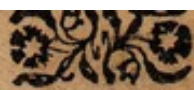
præsentem esse posse, modo supra th. 13. explicato, qui nullam extensionem vel actualem vel virtualem involvit.

X X.

Tametsi verò non negem, animam mediatè quidem & in genere hoc modò reverà præsentem seu unitam esse toti corpori, quia id ratione conformationis suæ organicæ unum est & quodammodo indivisibile, affirmare tamen cogor, illam non omnibus machinæ humanæ partibus æqualiter præsentem, sed uni alicui ejus organo magis arctè & immediatè, junctam esse, in quo suas functiones specialius, motuum sc. corporis super eo delineatas ideas percipiendi & mediante illo in reliqua machinæ organa proximè agendo, exercere intelligitur, quod idcirco primum in corporis automato movens & , ultimum mobile esse supra dixi: Atque huic mentem immediatè esse junctam meo judicio adeò clarum est, ut nullâ ulteriori demonstratione indigere videatur. *Quæstio igitur de sede mentis huc propriè redit: Quodnam sit illud in corpore humano organon, in quod mens immediatè voluntatis suæ imperio agat, & à quo vicissim motuum corporis ideas proximè recipiendo patiatur?*

X X I.

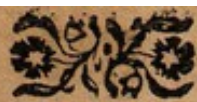
Quod ut evidenter cognoscatur, notandum est. statux humanæ truncum in tres ab Anatomicis dividi regiones, in quarum unaquaque viscus aliquod princeps contineri docent: In caput nempe, in quo continetur cerebrum, pectus in quo cor, & abdomen in quo hepar; in quorum uno sedes mentis curulis

necessariò quærenda erit. Hepar verò, quia à Cl. Bartholino jam dudum honestè sepultum, & Epitaphio donatum, nec unquam in hujus actus scenam introductum fuisse memini, in quiete sua non turbo. Substituit autem ventriculum Helmontius, in ejus orificio sinistro individuum Animæ thronum locat, opportuno sanè hospitio, quò gulosi hominis animâ dignius toto in corpore divinare non potuisset: Quid enim? Haberet ibi statim sub alimentorum ingressum variarum deliciarum, cibi potusque delectum. Verùm, quia hanc opinionem Autoris, de re medicâ aliàs optimè meriti, animum per delirium à veneno napellino inductum subintrâsse ex *Tract.* quem inscripsit *Demens Idea, n. 12.* apparet, eam confutare operæ pretium non erit.

X X I I.

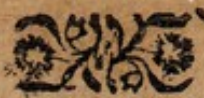
Alii in corde animam suas operationes immediatè & primariò exercere cum Aristotele autumant, his præprimis inducti rationibus: Quòd 1. cor sit primum in corpore vivens & ultimum moriens 2. Animæ passiones in corde manifestè sentiantur. Verùm enim verò nec huic opinioni subscribere possum. Primario enim apertè falsa est; sanguini veriùs hoc tribuitur prædicatum, quòd sit primum vivens & ultimum moriens. Instas; in corde tamen primum & ultimum movendi conatum apparere: Error est, quippe cordis motus à sanguinis in eo effervescentis impetu demum pendet: Cor cavitatum ratione olæ seu alembici, in quo fermentatio sanguinis peragitur, vicem tantummodò præstat. Sanguinis igitur

motus prior est cordis motu ; punctum rubrum saliens in ovo ante cordis conformationem manifestò apparet. Unde sanguine à motu cessante, cor consequenter quoque quiescit. Nec secunda ratio firmo insistit talo, affectus enim, cùm nihil aliud sint, quàm cogitationes confusæ, quæ producuntur, conservantur & corroborantur per motum quendam spirituum, non possunt occupare animam, quin statim ingens sanguinis in corde effervescentis alteratio contingat, quæ proinde illorum partim effectus partim verò causa censeri debet : Et facilè est animadvertere alterationis illius perceptionem fieri tanquam in corde, operâ nervuli sextæ conjugationis è cerebro in ejus orificia distributi; prout dolor reverâ in manu non percipitur, quia quandoque sentiri potest tanquam in manu, quæ jam est ablata : Sic etiam astra operâ radiorum luminarium tanquam in cœlo à nobis videntur : Ita ut non magis necessarium sit, mentem esse in corde, ut ibi percipiat alterationem fermentationis sanguinis affectus comitantem, quàm eam esse in manu, ut ibi sentiat dolorem, vel in cœlo, ut ibi videat astra. Confer des Cartes *pr. p. 4. art. 196. & de pass anim. p. I. art. 33.*

X X I I I.

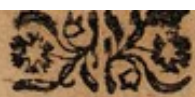
Soli ergò cerebro hanc dignitatem reservamus, quòd sit Regia mentis, in corpore sedes, nec tamen toti, sed tantùm intimæ partium ejus, in quam immediatè agit, & à qua vicissim proximè mens patitur, quam propterea primum in corporis automato movens & ultimum mobile suprâjam cognovimus. Est autem illa

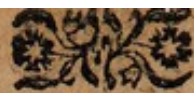
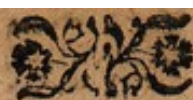
glandula quædam parva, figuram à natura habens pini-
vel coniformem, indeque conarion vel pinealis glan-
dula Anatomicis dicta,

X X I V.

Ut verò omnibus perspectum fiat soli glandulæ
pineali hanc prærogativam jure deberi cerebri & ner-
vorum structura mechanica, spirituumque animalium
motus ex Anatomia paulò accuratiùs nobis hîc exa-
minanda & delineanda erunt. Sciendum igitur 1. Ce-
rebrum in se habere magnam cavitationem eamque, licet
unica sit, ratione situs angulorum, tamen in quatuor ca-
vitates ab Anatomicis distingui, ventriculos dictos. 2. In
medio cavitationum cerebri, nempe ante ductum illum
oblongum, styliformem vocatum, per quem spiritus po-
sterioris sive quarti, cum spiritibus trium anteriorum
ventriculorum communionem habent, consistere fa-
mosam illam glandulam, duobus cruribus nerveis diva-
ricatis [quæ funiculi Cl. Sylvio audiunt] suffultam &
ita laxè alligatam, ut mobilis sit, & in quamcunque
ventriculorum regionem, sursum deorsum, dextror-
sum sinistrorsum, antorsum retrorsum, à minimâ vi
inclinari ac flecti possit. 3. Hanc Glandulam esse unicam
& quamvis sensoria omnia ferè sint duplicia, ipsam ta-
men nunquam duplicem observatam fuisse 4. Notan-
dum est ex ingeniosissimo Dn. Cartesii & Forgei in-
vento, ipsam cerebri substantiam nihil aliud esse, quàm
congeriem filamentorum teretium, perquam mollium,
tenuium ac flexibilium, secundùm longitudinem com-
binatorum & contextorum, intra cranium contentam,
& alterâ meningum, quæ pia mater est, immediatè cin-
ctam.

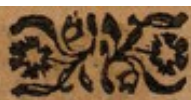
Etiam. 5. Filamenta hæc cerebrum constituentia unâ extremitate in cerebri ventriculos sive interiorē superficiem terminari; alterâ verò extra cranium protensa in partes omnes tam propinquiores cerebro, quam remotiores ab eo, & in ipsam cutem usq; firmiter implantari, ibidemque in tenacissimas chordas compacta, nervorum nomen sortiri. 6. Observandum est, filamentorum istorum singula piâ matre (quæ in ipsas cerebri cavitates usque descendit) undique vestita, & quasi in vagina reposita à continuato spirituum animalium interfluxu disjuncta servari innumeraque proinde circa se habere intervalla oblonga, qualia inter musculi transversim dissecti, vel arundinis jndicæ fibras observare licet, in cerebri cavitates hiantia, quæ illius poros vel tubulos cum accuratioribus Anatomicis posthâc vocabimus. 7. Notandum, spiritus animales nihil nisi subtilissimas, & summè volatiles sanguinis arteriosi particulas nitrò aëreas esse, ex sinistro cordis thalamo rectâ per arterias carotides & cervicales sursum elevatas, perq; minimas plexus choroidei glandulosi arteriolas, in vicinum conarion eructatas & ex eodem continenter versus cerebri & nervorum tubulos scaturientes. 8. Istos tubulos glandulam pinealem in medio ventriculorum cerebri suspensam è diametro respicere, istumque adspectum vel respectum pro vario glandulæ motu mutare, ut spirituum animalium ex ea jugiter vibratos radios non interruptos excipere & transmittere queant. 9. Denique notandum, cerebri ventriculos nervorumque tubulos, in statu præprijis vigiliæ, spiritibus animalibus turgidos & infla-

tos, universumque corpus ita continuo irradiatum esse.

X X V.

Unde nunc colligo 1. glandulam pinealem esse unicum spirituum animalium fontem. 2. Eam esse omnium totius machinæ humanæ nervorum principium, non immediatum quidem, sed tamen mediatum, ita ut mediantibus spirituum animalium ad tubulos suos vibratis radiis illam contingant 3. Glandulam quiescente, spirituum animalium ad omnes cerebri tubulos æqualem fluxum esse & determinationem; ad quamcunque autem levissimam ejus inclinationem, quosdam spirituum radios vehementius in certos cerebri & nervorum tubulos determinari ad certos organorum in corporis machina motus excitandos. Nec vicissim, 4. ullum nervorum filamentum in quacunque, extimâ licet corporis regione, moveri vel trahi ab objecto externo posse, quin tractio ista eodem momento ad superficiem cavitatum cerebri proteletur, ibidemque tubulum unum aut plures aperiendo, spiritus animales solito copiosius versus eos ex glandula prorumpere faciat, sicque eam simul trahendo vellicationis illius ideam super ista describat. 5. Omnes species sensibiles vel motuum à duplicibus sensoriis oblatas imagines duplices, nullibi nisi in solius conarii puncto quodam uniri posse, ut objecta non duplicia sed simplicia sentiantur. 6. Glandulam totius corporis humani centrum esse, non quidem ratione peripheriæ undique æqualiter distantis, eum æquidistantiæ omnium partium ab illa, sed poti-

potius delineationis & representationis idearum materialium ab universo corpore oblatarum, itemque emanationis spirituum animalium, quos ex illa ad omnes corporis partes scaturire, clarè distinctèque percipio, haud secus ac radios ex circuli centro ad universam circumferentiam excurrere, atque in illud recurrere; sicut etiam ex uno luminaris puncto numero indefinitos luminis radios in sphaeroidem diffundi, & in idem refundi, intelligo.

X X V I.

Quæ ut adhuc clariori lumine fulgeant, Glandulam pinealem ad instar speculi sphaerici in conclavi suspensi, concipere mihi liceat, quod omnes in toto aulao delineatas picturas, cunctaque objecta alia, præter se solum, clarè distinctèque nobis representat; ita etiam illam omnium objectorum extra se ideas, sui ipsius solum exceptâ, in se recipere, rem ferriò expendens, deprehendo. Quod apprimè illud Tob, Andrea Med. D. & in Franquerana Prof. hodiè Celeberr. experimentum, quod aliquando legisse me memini, confirmare video, quò hominem omnia corporis sui membra, tanquam in speculo, & non nihil à se remota, v. c. manus, hepar, cerebri ventriculos &c. clarè distinctèque imaginari posse didicit, solâ exceptâ glandulâ pineali, quam in naturali situ, & instar objecti alicujus à se quodam modo remoti, sive clarè distinctèque imaginari non posse expertus est; cujus experimenti veritatem, si modò à præjudiciis vacui simus, penes nos ipsos deprehendere possumus. Unde conclusit, glandulam pinealem esse ultimum termi-

num functionum animæ per corpus, nec malè; sicut enim nemo proprios intueri potest oculos, nemo in speculo anquam ejusdem speculi observavit imaginem, proindeque oculus ultimus terminus visionis est, & speculum repræsentationis, ita etiam Conarion functionum animalium ultimum & primum esse, statuendum.

X X V I I.

Ex quibus jam positis fundamentis, & mihi nunc fixè concludere licet, glandulam pinealem esse primum illud in corporis humani machinâ movens & ultimum mobile, communeque sensorium, cui mens per immediatas actiones & passionis est unita, ideoque individuum & propriam mentis sedem, ex qua veluti Regina edicta promulgat, munia inter subditas partes distribuit, quid in corporis sui regionibus benè vel malè agatur, recognoscit, sicque per ministros suos, animales spiritus, totum regnum sibi concreditum administrat atque regit.

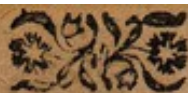
X X V I I I.

Antè verò quàm hinc discedam, objectionum quorundam in hanc veritatem hætenus vibrata spicula mihi declinanda video: Quorum verò illa tantum, quæ sententiæ meæ jugulum proximè petere videntur, excipere & obtundere conabor: Suntque ex Clarissimorum & fide dignorum Anatomicorum observationibus deprompta, & *primum* quidem ex observatione Cl. Sylvii, qui aliquoties in glandula arenulas aliquot, quin etiam aliquando lapillum pisi quartam partem æquantem & subrotundum invenit, & aliã

vice

vice tres calculos; & Florent. Schuyl, qui calculum plusquam dimidiam Conarii partem occupantem invenit. Unde Clariss. Bartholinus Anat. Reform. lib. 3, c. 6. infert, illam excrementorum esse receptaculum, proindeque nobile hoc munus ipsi immeritò tribui. *Secundum* verò ex Stenonis & Denys observationibus desumptum est, quorum Ille in monstruo ad quartum usque diem vivente Conarion planè defuisse notavit; Hic verò in dissecto infantis laborioso partu extincti capite nec cranium, nec cerebrum, multò minùs Glandulam observare potuit, nisi quòd crudam indigestamque molem in occipite invenerit. Et hanc rem grave vulnus Cartesiano dogmati inflixisse, Stenoni videtur; nec immeritò, si enim homo absque conario per longum tempus vivere potest, illud tam necessarium in corporis machina organon non erit. At verò, quamvis horum Autorum fidem in dubium vocare nefas sit, tamen hæc tela, feliciter & securè declinabimus; & *primum* quidem, si cogitemus, Conarion, arenulis & lapillis licèt refertum, quin etiam totum in tophum induratum fuerit, nihilominùs officio suo defungi posse, quamdiu 1. pori ejus ad spirituum transitum sufflaminandum non occluduntur: Facilè enim concipimus, particulas lapidescentes à spiritibus permeantibus ita disponi posse, ut meatus inter eà non interrumpantur, sed integri maneant. 2. Ipsa Glandula mobilis manet, utpote quæ non statim, quamvis indurata, ut Bartholino videtur, immobilis fit, nisi funiculi, quibus alligatur, simul obriescant; & hoc si contingat, lethalem protinus ob-

oriri catalepsi suspicor. Quin imò 3. ratio dubitan-
 di subest, an isti lapilli ante obitum in glandula fue-
 rint? Cùm probabile sit, eos in moribundorum &
 agonisantium, quando humores omnes in corpore
 maximè heterogeneam concipiunt fermentationem,
 conariis generatos fuisse. Sic fulminarem lapidem
 brevissimâ morâ concrefcere docent physici, & ligna
 quibusdam fontibus immersa brevi in tophos indu-
 rescunt; sic etiam parvum draconem aliosque ver-
 mes brevissimo tempore in humano corpore genitos
 esse & adolevisse notavit *Diemerbroeck Tract. de Peste*
lib. 4 hist 52. & 70. Quidnî ergò Conation in supre-
 mo vitæ articulo, si succo quodam austero id per-
 fundi contingat, lapidescere quoque posset? *Secun-*
dum quoque telum avertemus, & vulnus, quod eo
 sententiæ nostræ inflictum videtur, facilè sanabimus,
 si attendamus, in monstrosorum illorum infantum
 craniis latuisse sine dubio partem quandam Glandu-
 læ vicariam, spiritus animales, quantum ad obscu-
 rum motum sufficiebat, determinantem, prout alio-
 rum organorum internorum defectus analogo non-
 nunquam suppleantur; quale quid in Matthia Ortelio,
 qui hepate caruit, observatum fuisse conjicio. Qui
 plura de his scire avet, consulat *Dn. D. Waldschmi-*
dii Archiatri Hassiaci, & Med. in Acad. Marburg.
Profess. Primarii Celebratissimi de glandula pinealis statu
naturali & praternaturali disputationem lectu dignissi-
mam, & de la Forge ad Tract. Dn. Cartesii de homine
art. 63. not. a.

X X I X.

Possem nunc conclusionis loco præcedentem
 theo

theoriam ad praxin applicare, demonstrando, quàm fertilis ea sit, in ingenii ac iudicii tarditatis vel acuminis, fatuitatis, vertiginis, incubi, epilepsie, apoplexie catalepticos, melancholie, manie, ebrietatis aliorumque stupendorum φαινομένων αιτιολογία explicanda, quæ per superiora secula in Democriti puteo tam altè sepulta latuit, ut vix stilla veræ & solidæ scientiæ in vastissimum Medicinæ campum inde promanasse videatur. Sed quia horum affectuum consideratio peculiarem meretur tractationem, quam instituti mei ratio jam non fert, eam opportuniore occasione destinare, & calami fluxum hæc cohibere cogor. Interim Deo. O. M. devotissimas pro gratia sua hæcenus mihi concessa ex toto animo ago gratias, & sic huic dissertationi impono

FINEM.

Corollaria.

I.

Cogitatio est substantia immaterialis, naturâ suâ incorruptibilis & immortalis.

I I.

Anima rationalis non est, forma hominis, sed huius cum corpore Unio.

III.

I I I.

Qui febres, imprimis quarzanam, & omnes morbos ab acido, purgantibus percutare conantur, oleum & operam perdunt.

I V.

Quandoquidem nullum in tota materia Medica datur pharmacum expurgans acidum.

V.

In febribus pestilentialibus, aliisque malignis V. S. & purgatio plus nocent, quàm profunt.

VI.

Omnis veneni natura consistit aut in aciditate sanguinem in corde inter effervesendum coagulante, aut in acrimonia salina ejusdem fibras balsamicas incidente & in ichorem fundente.

V I I.

Hæc verò aciditas & acrimonia consistunt in certa particularum veneni magnitudine, figurâ, situ & motu.

V I I I.

Omnes ergò morbi maligni sunt referendi inter morbos soluta unitatis.

